

[Fr. Andersen (Holbæk A.)]
 da vi for nylig, den 19. Oktober, her i det høje Folketing behandlede Lovforslaget om Krisehjælp til arbejdsløse, ført en ret indgaaende, almindelig økonomisk Debat, hvor man i sine Betragtninger inddrog alle de mange forskelligartede Spørgsmaal og forskelligartede Principper, der kan gøres gældende overfor Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden. Jeg nærer ikke noget Ønske om ved denne Lejlighed at faa en Gentagelse af denne almindelige økonomiske Debat, ikke fordi Spørgsmaalet ikke har Interesse, ikke fordi det ikke er interessant at stille alle disse Betragtninger frem, men naar de har været fremført saa nylig og saa udførligt som ved den nys nævnte Lejlighed, synes jeg ikke, det vil være fornødent. Jeg erkender paa den anden Side, at det i og for sig er svært at modstaa Fristelsen til at komme ind paa den Art Betragtninger, thi det er jo saa, at der ikke er nogen Sag, hvor man i den Grad som overfor Spørgsmaalet om Arbejdsløshed, overfor den Svøbe, jeg kan godt sige: Forbandelse, som Arbejdsløsheden er for Samfundet, først og fremmest for alle de mange Tusinder af uforskyldte Ofre, men dernæst ogsaa for Samfundet som Helhed, kan rette fældende og sønderknusende Anklager mod det System, der hersker Verden over, og netop for os som Socialdemokrater, for os, der peger paa og arbejder for et nyt og bedre Samfund, maa der være en naturlig Interesse i, at alle Brøst under de nuværende Forhold blottes saa stærkt som muligt. Men naar jeg alligevel giver Afkald paa at komme dybere ind paa disse Forhold, er det, fordi jeg synes, at Øjeblikket kræver ikke just saa mange Debatter og lange Forhandlinger, men kræver Handling og hurtig Handling, netop for at der kan ydes en Indsats til Arbejdsløshedens Bekæmpelse. Da jeg havde den Ære paa Forslagsstillernes Vegne at forelægge Lovforslaget her, tillod jeg mig at sige, at den Situation, der er skabt ved, at to Partier havde samlet sig om Vedtagelsen af Loven af 1. Juli 1927, hvoraf Følgen var blevet den, at den ekstraordinære Arbejdsløshedshjælp var bortfaldet, var og er ganske uholdbar. Paa den ene Side har vi alle de mange arbejdsløse, deres Hustruer og Børn, og alle siger, der maa og skal hjælpes. Paa den anden Side er Stillingen den, at Ydelsen af den absolut fornødne Hjælp, som Staten har overladt til Kommunerne at yde, paafører disse Kommuner en saadan Belastning, at

det ikke er muligt for dem at bære disse Byrder ret længe. De kan overhovedet ikke siges at være i Stand til at løse denne Opgave tilfredsstillende. Heller ikke har man nogen som helst Ret til, synes jeg, at tilrettelægge Tilstanden saadan, som sket er. Arbejdsløsheden er jo ikke en kun stedvis forekommende Foreteelse; det vilde være glædeligt, om det var saadan. Men man kan ikke lokalisere Arbejdsløsheden, den er ikke et københavnsk eller nogle enkelte store Byers Spørgsmaal, ja, den er ikke en Gang et Byspørgsmaal. Arbejdsløsheden er her og dér og alle Vegne, ogsaa i Landkommunerne, og naar den er alle Vegne, saa stiller dette Problem de kommunale Bestyrelser overfor meget svære Opgaver. Derfor tror jeg ogsaa, jeg har den fuldeste Ret til at sige, at Spørgsmaalet om denne Arbejdsløsheds Bekæmpelse, om Foranstaltninger, der dog i det mindste i nogen Grad kan mildne Følgerne af den, er ikke et kommunalt Spørgsmaal, det er et Samfundsspørgsmaal, og derfor maa vi erkende, at det først og fremmest er Statens Opgave at deltage i Arbejdet paa, hvad der kan gøres for at imødegaa denne uheldige Situation. Det maa Landets Rigsdag og Landets Regering erkende, og følger man de Forhandlinger, der har været ført i den senere Tid rundt om i Landet i Kommunalbestyrelserne, ja, saa vil man have set, at man ude omkring i Kommunerne, al Partiforskel til Trods, vender sig anklagende imod, at det fra 1. Oktober er overladt Kommunerne alene at tage Affære paa dette vældige Omraade. Jeg gentager, man kan ikke ved egne Kræfter magte det, og paa den anden Side kan Kommunerne heller ikke blive fri. Man kan ikke klare den Sag ved at pege paa en eller anden bestemt Dato i Almanakken og indstille sig derefter, det gaar ikke. Det, der er det bestemmende overfor Spørgsmaalet om, hvad der skal ske, det er *Trangen*. Det er *Trangen*, der er bestemmende for, at der skal hjælpes, og ingen er i Stand til at hævde, at *Trangen* ikke desværre er baade stor og velbegrunnet. Der er ingen, der er i Stand til at give det Udseende af, at *Trang* ikke er til Stede. Og naar disse Ting ikke kan bortforklares, naar det er noget, der maa betragtes som en fastslaaet Kendsgerning, synes jeg, at det, der bliver tilbage, alene bliver Spørgsmaalet om Formerne for Hjælpen. Jeg siger med Villie ikke *Formen*, men *Formerne*, og det gør jeg, fordi jeg ikke tror paa, at man ved nogen enkelt Foranstaltning kan imødegaa Situationen,